

24

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΩΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Αρμόδιος

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Μυρ. κτ. II, 24* / 1970

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΙΣΙΜΟΝ ΤΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις).... **ΑΡΜΟΝΙΑ**...
 (παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας **Χ.Ι.ΟΥ**...
 Νομοῦ **Χ.Ι.ΟΥ**.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος **Ἐρίμαν**
Γεωργ. Μαστοράκη ἐπάγγελμα **Αἰδίουαθῆς**.....
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις **Ἀρμόνια-Χίου**.....
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... **3**.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον **Χρ. Πότος Βασιλείου Μα-**
νέ.....
 ἡλικία... **58**... γραμματικαὶ γνώσεις... **Ἰωάννου**.....
Αιμ. Ο. Ζιμαῦ... τόπος καταγωγῆς... **Ἀρμόνια-**
Χίου.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκὴν ποιμνίων ; **Ἀρ. Ὠρεινῆ καὶ Ὠρειοφαι. εἰς**
Ὠρειφάν. Ἀρ. Ὠρεινῆ καὶ ἠφιοφαι. εἰς Ὠρεινῆ-
 Ὑπῆρχον αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ; **Ἐ. ἠφιοφαι. ἠφιοφαι.**.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητα· δ) εἰς μονὰς κλπ. **Ἀρ. Ὠρεινῆ**
εἰς Ὠρεινῆ, .. αἰ. Ὠρεινῆ. εἰς ἠφιοφαι.
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του ; **Ἐ. Ο. π. κ. γ. ρ. διαμοιράσει τὴν περιουσίαν**
τοῦ εἰς τὰ τέκνα τοῦ. μὲν τὸν γάρον. ἠφιοφ.

- δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκήν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

Ἐξοδαίκαντα διὰ κόπραν ζωϊκῆς

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... τοῦ 1936

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... τοῦ 1947 καὶ τοῦ 1956

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.) Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο, ἢ προμήθεια αὐτοῦ; ...

Ἐξοδαίκαντα διὰ σιδηροῦν ἄροτρον, δίφτερο, ἔλκετα σιδηροῦν, κλπ.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτροῦ μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

- 1... ἔλκετα 4... ἔλκετα 7... 10...
2... ποδάρι 5... φτέρω 8...
3... γούφα 6... 9...

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) ... Ἀπὸ τοῦ 1945
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... τοῦ 1967

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ... *αἰμά' ε.φ. 1956*.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ... *α' α.φ.ε.τ.ρ.α.σ. (εξ' οὐκὸς τ.ε.φ.κ.ι.725.)*.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον(1) καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Χειραμερή</i>	6. <i>χοιλία</i>	11.
2. <i>ἐχερί</i>	7. <i>ἰνερ.κ.</i>	12.
3. <i>στ.δ.α.ρ.ι</i>	8. <i>φ.τ.ε.ρ.ο</i>	13.
4. <i>βιδιράε.φ.α.θ.η</i>	9. <i>κ.ν.ι.</i>	14.
5. <i>ἠταρ.αν.ζ.ι</i>	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφορές, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀριθμῶν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ἐξο... ὡς... εἰ... εἰκονιζόμενα... ἐξ... ἐξ...
 1... δι' ὄρα... εἰ... εἰ... ἀροτρίασιν...

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ... ἀριζάνια

ἀριζάνια

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

Ἦ... ὡς... εἰ... εἰ... ἀριζάνια...

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου

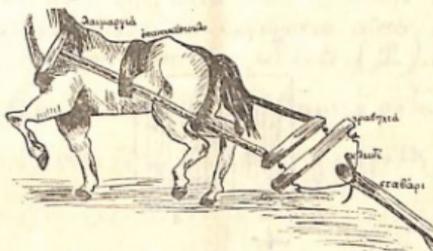
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ξυλοφαῖ,

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

...*Ῥ.Ῥ.ω.α.ζ.ο. ἑλκωιζόμενον. Καλυτέρω. -*

ζ. Ἄροτριάσις (ὄργανον) καὶ σπορά.

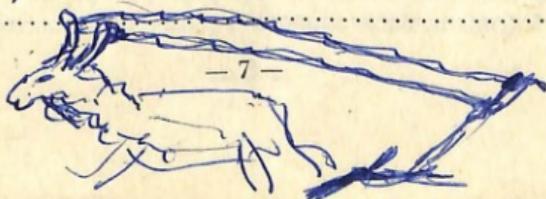
α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγραῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

Ῥ.Ῥ.ω.α.ζ.ο. ἄγρ.ω.α.ζ.ο. -

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Ῥ.Ῥ.ω.α.ζ.ο. ἄγρ.ω.α.ζ.ο. καὶ ἄλλων, εἰς τὸν τόπον σας. -*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... *Ῥ.Ῥ.ω.α.ζ.ο. ἄγρ.ω.α.ζ.ο. -*

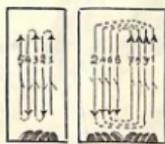
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). *Ῥ.Ῥ.ω.α.ζ.ο. ἄγρ.ω.α.ζ.ο. -*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὀργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

... *ὡς τὰ σχεδιάγραμμα α'*

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμες, σιαστές, μεσοβράδες κ.λ.π.);

... *με σπορές*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; ... *με τσάπης*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

... *π.λ.α.χίως, 8, 10, πότους, βάδες*

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

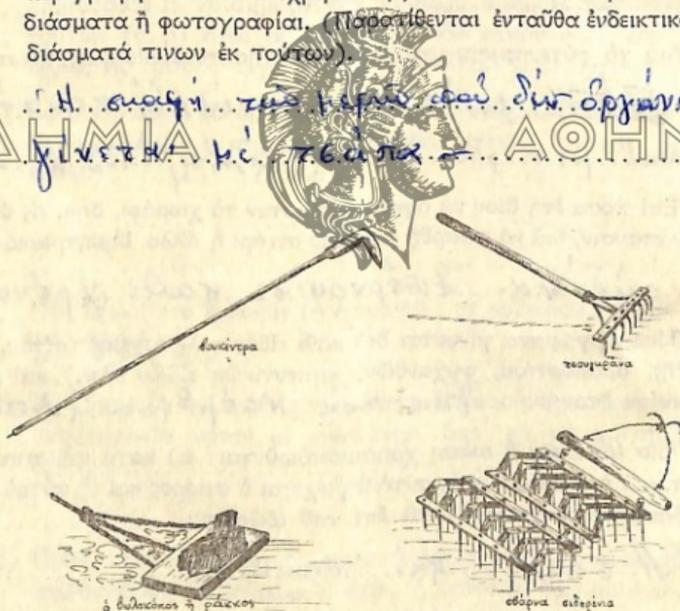
Μέ. τὸ. δικέ. ν. τ. ρ.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ν. α. γ.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῆ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ. σκαφ. ἢ. τὰς. μερ. αὐτ. διὰ. ὄργων. καὶ
 γ. ν. ε. τ. κ. μ. ε. τ. ε. α. π. α.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

...δ...καθ.α.β., γ...ζα.π.α., δ...φ.τι.δ.ρ.λ. ...ζ.β.α-
 τ.ά.ρ.ι. -

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
 ἔ.ε.κ.α. μ.έ.λ.ο.ς . . . τῆ.σ. οἰ.κο.γε.ν.εῖ.α.ς, ἄ.ν.δ.ρ.α.ς ἢ γ.υ.ν.αῖ.α.ς
 .κ.αὶ ὄ.ν.ε.ρ.ά.ζ.α.ν.α.ι. ἢ ζ.ε.υ.γ.ε.υ.γ.ά.δ.ε.ι.ς.

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
 εἴδους.
 (κ.τ.λ. γ.ω.β.ε.ρ.α. χ.ω.ρ.ά.ς)

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
 ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.
 .κ.αὶ δ.ε.κ.δ.ρ.ο.φ.υ.ζ.ε.υ.μ.εῖ.ν.α. -

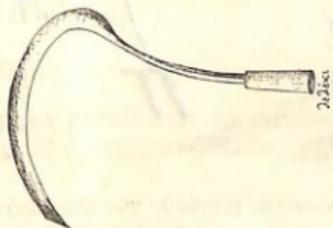
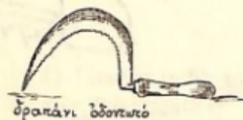
9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
 λων ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
 καὶ ἄλλως. ἢ ε.φ.υ.ε.ἰ.ο.ν.τ.ο. . . ε.β. αὐ.λά.κ.ι.α. . κ.ε. . τ.ε.α-
 ρ.ά.λ.ι.α. -

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α.' Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 με τὸ κμαδεοκάρει... κλά... καί... μὲ τὸ χέρι...
 ἢ... μὲ τὸ... κατὰ γέρω... οἰκονομικὰ...
 δρεπανία, ἀνάλογα μὲ τὸ ὕψος καὶ τὸ πλάτος τοῦ σπέρματος

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε ἔπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρεπάνια ἢ μὲ ποια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). μ.ε. κ.μ.σ.ω. γ.π.α.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

δ.δ.ο.μ.κ.γ.

4) Πῶς ἦτο κατασκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

αἱ.χ.ε.ρ.ο.λ.α.β.ή.η.γ.ο.μ.ε.μ.ν.λ.α.κ.

5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *οἱ εἰδωλοὶ δέ εἰς*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρῆσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *ἦτο καὶ εἶναι ἐκ χειρὸς εἰς δὲ περιβραχίους καὶ ῥάγας χεῖρας*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. *εἰς ἰσοπέδους*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ραπαί*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραχίαι, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *οἱ ἴδιοι εἰς δεξιὰς*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ταὶ δράγματα τριανθιστάται. ἡ ἐκ β. ε. ἢ κεφαλαὶ ταῦν ἐστῆσαν διὰ τὸ ἐκρυφίνονται

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ;

Ἐδίδετο προσοχή... ἔφρασε καὶ ἄλλαι Δευτέρα,
ὡς πρὸς τὸν μῆνα... δὲν ἔδιδετο σημασία...

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν

διάφορα τραγούδια, αὐτὴν ἴστερα ἔχων
ἐν αὐτῇ πούλια ττ.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποῦ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι

ἔθιμον.

Ὁταν ἐλεγονται δ. ἄσφαλας...
ἔφταχκαν... καὶ ἴμην ἀνέλιτες ττ. μετ' ἐ-
ρωμ. ἔλ. ττ. —

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχίων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχίων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀμέσως μετ' αὐτοῦ θερισκοῦ. —

φωτογραφίας)

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρῶνόντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλῶνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μεταφέρουσα... εἰς τὸ ἄλῶνι...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Ἄλῶνι... εἰς σωρόν... καὶ δεματιῶν καὶ αὐτῶν... εἰς τὸν σωρόν... εἰς τὸν σωρόν...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάγκη εἰς τὸν τόπον σας ἀλῶνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλῶνι;

Ἄλῶνι... εἰς τὸν σωρόν... εἰς τὸν σωρόν...

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλῶνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Ἐξω τοῦ χωρίου, εἰς εὐφραν...

Ἐξω τοῦ χωρίου, εἰς εὐφραν...

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

.....

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχίσματος (ἀνεμίματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

.. Η. . ρι. α. γ. ο. ρ. η. . τ. ο. δ. . καρ. ι. α. ο. υ. . γ. ἰ. ν. ε. λ. α. ι. . φ. ε. ἰ.
 ε. θ. . κ. α. δ. ρ. ε. φ. ὀ. κ. ι. . γ. γ. . ὕ. γ. . γ. ὀ. . ε. ἰ. μ. ο. ν. ι. . γ. ο. ἴ. μ. ε. μ. ο. υ. . κ. α.
 ε. ω. δ. ε. ῥ. ω. . . σ. χ. ἰ. ἴ. μ. α. . 1

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

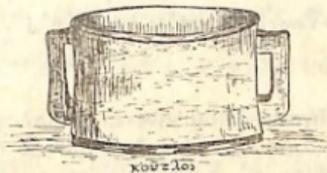
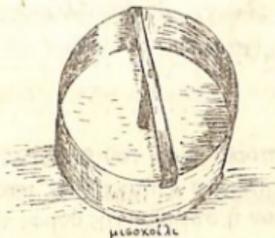
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).. *!D... φέρ. α. σ.*

!S. α. φ. κ. ε. κ. ε. ο. ... εἰς... χρ. ἰ. κ. α. —

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἄλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερα μῆτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

α. β. γ. δ. ε. ζ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἢ παραγωγῇ (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *!A. α. β. γ. κ. ε. κ. ε. ο. ... εἰς... ζ. ἰ. σ. δ. φ. α. θ. γ. κ. ε. σ. τ.*

εἰς... ζ. ἰ. θ. ἰ. κ. α. κ. ε. β. ἰ. ζ. ἰ. α. γ. ε. γ. ὄ. μ. ε. ν. κ. τ. ε. π. α. γ. γ. α. ρ. ἰ. α. τ. γ.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγένετο ἢ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; .. τοῖ.. ἄχνηραν... ἀπ. ἐδικεύετο
 ἐξ... εὐκ... εὐχρηστικά, εὐφροσυνά... ἐν τῷ
 τῶν... χωρίων... ..

5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

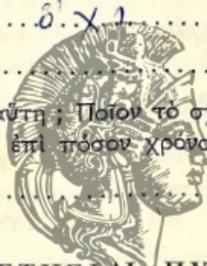
.. κ. α. γ. δ. ... δ. ... διάρκειαν... εὐκ... εὐφροσυνά, ἀπὸ
 πῶς... καθ' ἑαυτῶν... σ. ε. ζ. η. θ.

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

..... δ. χ. ι.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκόπον καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

.. ε. ε. π. ε. ρ. α. γ. ... τ. η. θ. ... 23 Ἰουνίου (κ. κ. η. δ. ἄ. ν. α. ν.)
 καὶ... εὐκ... Πάσχα (κ. κ. α. ψ. ι. μ. ο. εὐκ. εὐκ. Ἰ. ο. ἴ. δ. α.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .. τοῦ... κ. κ. η.
 δ. ἄ. ν. α. ν. ... ἀ. ν. ἄ. β. α. ν. α. ν. ... ε. τ. η. θ. ... ἀ. ν. ἄ. γ. ἄ. ... εὐκ. εὐκ. π. α. εὐκ. εὐκ.
 εὐκ. εὐκ. εὐκ. εὐκ. ... τοῖ... π. α. εὐκ. α. ... ε. τ. η. θ. ... ἀ. ν. ἄ. γ. ἄ.
 π. α. ν. ... ε. τ. η. θ. α. ν. ἄ. ... ε. τ. α. εὐκ. α. ν. ... μ. ι. α. γ. ... εὐκ. α. ν. ἄ. ν. ...

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.)... *φανός,*
φ. κ. ά. φ. κ. ε. φ.

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ; ...

τά παιδιά -

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, από ποιον μέρος ; ... *τά κλέβουν*

τά παιδιά άπό άνω τά έξω κ.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

γίνονται άφές -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, εορκία, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

βάτον στα καρβουνά

αΐα, διαάρι, ελάτι και γύρω άπό

την καρδιά χερμύων και τραχουδαίν,

χιλαύων και κεροϊδένοντα -

αλλά κατά τον κήρυκα -

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

κατά τά παιδιά ωρδούν

ωάνων άπό την φωτιά -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ